

FUNDACIÓ
GALA-SALVADOR DALÍ

Nota de premsa

La Fundació Gala-Salvador Dalí publica el primer Catàleg Raonat d'Escultures de Salvador Dalí (1931-1936)

Inclou 34 obres de l'època surrealista

Barcelona, 8 d'abril de 2019.- Avui a les 11 del matí a la Sala Gaudí de La Pedrera, Barcelona, s'ha presentat el primer tram del *Catàleg Raonat d'Escultura i Obra tridimensional de Salvador Dalí*. A l'acte hi han participat Jordi Mercader, president de la Fundació Dalí, Montse Aguer, directora dels Museus Dalí, Laura Bartolomé, curadora de la Fundació Dalí, i Clara Silvestre, coordinadora del Centre d'Estudis Dalinians.

Es tracta d'un catàleg d'atribució que inclou 34 obres originals de Dalí dels anys 1931-1936, algunes de les quals es poden considerar inèdites. Aquest conjunt d'obres perfilen un primer itinerari de l'obra escultòrica de Dalí, que es contextualitza dins el període surrealista.

Investigació de l'obra escultòrica de Salvador Dalí

El Centre d'Estudis Dalinians (CED) de la Fundació Dalí va donar a conèixer el 2014 els criteris artístics en matèria d'escultura i obra tridimensional. Aquesta eina permet identificar les diferents tipologies en què es pot classificar l'obra escultòrica de Dalí. Cada tipologia està associada a uns estàndards per distingir les diferències entre una obra original, una obra múltiple o una reproducció.

El *Catàleg Raonat d'Escultura i Obra tridimensional de Salvador Dalí* inclou exclusivament l'obra original de l'artista. Quan es fa referència a una escultura o objecte tridimensional original es refereix a una obra autèntica d'autoria contrastada de Dalí que s'ajusta als paràmetres establerts per la Fundació Dalí en relació a la identificació d'obra original. En l'obra escultòrica de Dalí, "original" no és només sinònim d'autèntic, sinó d'una obra que s'ajusta a uns criteris molt precisos en relació al seu procés de producció. A diferència de la pintura, l'obra escultòrica es pot reproduir a través de processos mecànics, i això fa que la seva catalogació requereixi unes pautes molt específiques.

L'obra escultòrica original de Dalí comprèn obres úniques i altres que són el resultat d'una edició limitada de 12 exemplars, sempre que compleixin els criteris establerts per la Fundació Dalí. Aquests criteris es basen en estàndards internacionals i s'han adaptat a les característiques de l'obra escultòrica de Dalí conegudes fins avui. De moment, el *Catàleg Raonat d'Escultura i Obra tridimensional de Salvador Dalí* no contempla les obres resultat d'una edició múltiple, és a dir, superior als 12 exemplars, atès que la complexitat d'aquestes edicions requereix més estudis específics. Tampoc inclourà les reproduccions d'obra autoritzades amb llicència de la Fundació Dalí.

En aquest tram, que abraça els anys trenta, s'han identificat 34 obres originals úniques, un capítol ric per la seva singularitat, diversitat i qualitat, fet que permet definir aquest àmbit de la creació escultòrica daliniana com una de les màximes expressions de la seva creació surrealista. La primera peça catalogada ha estat l'*Objecte de funcionament simbòlic* (1931), que és, a més, el seu primer objecte surrealista.

Núm. Cat OE 1 *Objecte de funcionament simbòlic*, 1931
© Salvador Dalí, Fundació Gala-Salvador Dalí, VEGAP, Figueres, 2019

Comprèn un ampli ventall de categories: escultures, escultures-objecte, escultures involuntàries, objectes surrealistes, objectes de funcionament simbòlic, escultures intervingudes, i també instal·lacions. Aquestes obres es conserven en col·leccions, a part de la Fundació Dalí, com The Art Institute of Chicago, el MoMA de Nova York, el Museo Reina Sofía de Madrid i el Centre Pompidou de París.

Dins el conjunt de les 34 obres destaquen algunes obres escultòriques pràcticament inèdites o molt poc conegudes. El valor documental de la fotografia com a eina per a la identificació d'algunes d'aquestes obres ha estat clau en casos com la *Cadira atmosfèrica* i l'escultura *Sense títol. Cap de lleó rugint amb un plat d'ous fregits a la boca*, ambdues del 1933.

El mateix ha passat amb *l'Espectre ornamental de l'erecció* de 1933-1934, una escultura de guix que s'ha pogut identificar i catalogar gràcies a unes fotografies de l'època i al catàleg d'una exposició a la galeria Jacques Bonjean de París l'any 1934.

Núm. Cat. OE 18 *Espectre ornamental de l'erecció, 1933-1934*

© Salvador Dalí, Fundació Gala-Salvador Dalí, VEGAP, Figueres, 2019

És molt significatiu el diàleg que Dalí estableix en algunes ocasions entre la pintura i l'obra tridimensional, com passa en *Babaouo* del 1932. Es tracta en realitat d'una caixa de fusta, a l'interior de la qual hi ha set làmines de vidre pintades per Dalí, col·locades una darrera l'altre i retro-il·luminades. Està relacionada amb el guió d'una pel·lícula –no realitzada a l'època– que Dalí va escriure i publicar en format de llibre. És molt probable que aquest objecte pretengués servir per la promoció d'aquell llibre. En aquest cas concret, Dalí vol dotar la pintura d'una dimensió tridimensional a través d'un joc d'efectes òptics potenciats per la pròpia il·luminació de la peça. El mateix es pot apreciar en *El petit teatre* conservat al MoMA de Nova York, on es descobreix un veritable compendi de la iconografia surrealista de Dalí.

Núm. Cat OE 2 *Babaouo, 1932*

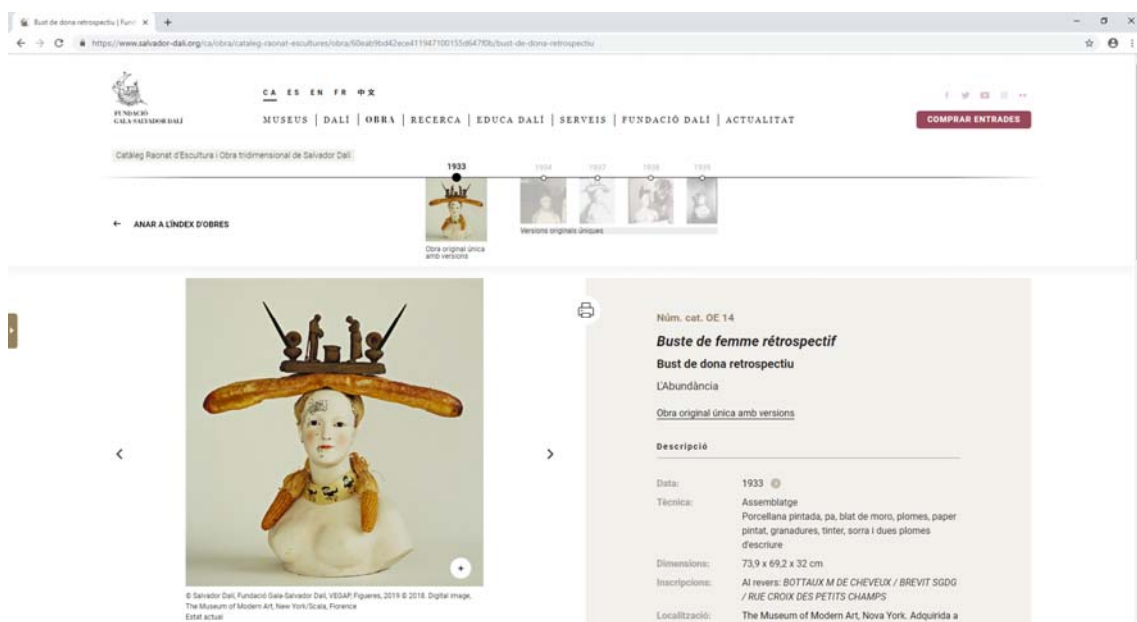
© Salvador Dalí, Fundació Gala-Salvador Dalí, VEGAP, Figueres, 2019

Cal subratllar la col·laboració de Dalí amb altres artistes en algunes creacions que s'identifiquen sota el concepte de coautoria. Són les "Escultures involuntàries", que es defineixen com una nova categoria d'obra escultòrica de filiació daliniana, en què determinats objectes trobats o d'origen automàtic es fotografien d'acord amb unes directrius artístiques concretes. L'any 1933 Dalí assumeix la direcció artística d'una sèrie de fotografies realitzades per Brassai, en què la creació escultòrica adquireix una nova dimensió conceptual i artística, fonamentada en l'essència de la imatge fotogràfica. Algunes d'aquestes fotografies es van publicar el 1933 a la revista *Minotaure*, mentre que d'altres que no es van donar a conèixer a l'època i s'inclouen ara en aquest catàleg.

Núm. Cat OE 3 *Bitllet d'autobús enrotllat «simètricament», una forma molt rara d'automatisme morfològic amb gèrmens evidents d'estereotípia, 1932-1933* © Salvador Dalí, Fundació Gala-Salvador Dalí, VEGAP, Figueres, 2019 © ESTATE BRASSÀI-RMNGP

A més, s'ha identificat i catalogat un procés creatiu que defineix la creació escultòrica de Dalí: l'obra original única amb versions, que es pot il·lustrar a través del *Bust de dona retrospectiu* del 1933, conservat al MoMA de Nova York. Després de la primera presentació d'aquesta obra l'any 1933, Dalí la modifica afegint o substituint alguns elements principals. Entre 1934 i 1939 s'han documentat quatre ocasions en què Dalí transforma i presenta aquesta obra, i en algunes ocasions li atorga, fins i tot, títols diferents. Aquest procés de creació determina que cada versió tingui una "vida" limitada, i s'hagin de definir per tant com a obres efímeres.

Fitxa de *Bust de dona retrospectiu* tal i com es presenta a la web

Un projecte científic d'atribució, universal i gratuït

La Fundació Dalí aposta per la investigació i la innovació al servei de la difusió i el coneixement de Salvador Dalí. Fa dinou anys, va endegar el Catàleg Raonat de Pintures. Avui dona a conèixer el Catàleg Raonat d'Escultura i Obra tridimensional i, l'any vinent, està previst que publiqui el primer tram del Catàleg d'Obra Gràfica. Amb la publicació en línia en la Web de la Fundació Dalí, la catalogació i l'estudi de l'obra escultòrica de l'època surrealista de l'artista es posa a disposició de tothom de forma gratuïta i universal en quatre idiomes: català, castellà, anglès i francès.

Implementació del catàleg en suport digital

La implementació d'aquest catàleg en suport digital ha estat complicat atesa la pròpia complexitat conceptual de l'obra escultòrica i tridimensional de Dalí. L'estructura de la Web s'ha anat adaptant a la investigació acadèmica i s'han anat incorporant característiques i funcionalitats segons s'anaven produint nous descobriments. La programació ha actuat d'aglutinador entre el disseny gràfic i les bases de dades per oferir la millor experiència possible a l'usuari. Tant la base de dades com el gestor de continguts han estat dissenyats a mida per a la Fundació, fet que en facilita el creixement i l'adaptació a les noves necessitats.

L'usuari pot visualitzar l'obra amb una imatge de gran format i pot navegar fàcilment gràcies a una estructura accessible i dinàmica. Des de la mateixa fitxa s'interrelacionen informacions diverses del catàleg, i això permet una experiència transversal. L'usuari es converteix en una peça fonamental en la difusió, perquè pot compartir l'experiència a través de les xarxes i així donar més visibilitat al treball d'investigació.

Equip de treball

En aquest projecte hi participen diversos departaments de la Fundació Dalí. La direcció científica és a càrrec de Montse Aguer, directora dels Museus Dalí, i de Laura Bartolomé, curadora de la Fundació Dalí. Clara Silvestre, membre del CED, n'assumeix la coordinació. La investigació, estudi de les obres i documentació es porta des del CED i compta amb la col·laboració de tot l'equip: Núria Casals, Bea Crespo, Fiona Mata, Rosa Maria Maurell, Lucía Moni i Carme Ruiz, i prèviament, d'Anna Otero i Cuca R. Costa, així com el suport de diversos becaris. Es disposa de l'assessorament artístic-tècnic, d'Irene Civil, cap de Conservació i Restauració, i de Josep Maria Guillamet, conservador-restaurador. La publicació en línia està coordinada per Cinzia Azzini, responsable de Mitjans digitals de la Fundació Dalí; la conceptualització i disseny gràfic és a càrrec de La Magnètica; la maquetació i desenvolupament tècnic, d'Antaviana, i la base de dades, BackOffice i webservice, d'EPI, Estudis i Projectes Informàtics. La gestió de drets per les obres de Dalí és responsabilitat de Mercedes Aznar del departament de Drets i Imatges de la Fundació Dalí.

Cal agrair la col·laboració de totes aquelles institucions, museus i col·leccions privades, i les persones que han facilitat informació i detalls sobre les obres en estudi.

Per a més informació:

Oficina de Premsa

Imma Parada

Tel. 972 677 516 / 687 416 709

comunicacio@fundaciodalí.org

<https://www.salvador-dali.org/ca/serveis/premsa/notes-de-premsa/>

<https://www.salvador-dali.org/ca/obra/cataleg-raonat-escultures/>